

HABARI

INFORMATION OM TANZANIA

58 årg

e-tidning?

Om du vill få tidningen snabbare och spara miljön, maila sten@svetan.org

Glöm ej!

Skicka en aktuell mail-adress till marthakente@yahoo.com så att vi kan informera om möten mm.

Nr 2/2026

Ur innehållet: Edwin Mtei, Iftar i Stockholm, Årsmöte, Bagamoyos boma

TIDNINGEN HABARI

utges av
SVENSKTANZANISKA
FÖRENINGEN
SVETAN

REDAKTION **epost: habari@svetan.org**

Lars Asker, redaktör mobil 0705 852310
lars.asker133@gmail.com

Eva Löfgren mobil 0702 11 98 68
eva@diversity.se

Sten Löfgren mobil 0708 90 59 59
sten@svetan.org

PRISUPPGIFTER 2026

SVETAN-medlemskap inkl HABARI 300 kr

Familjemedlemskap inkl HABARI 350 kr

Medlemskap exkl HABARI 100 kr

Ungdomsmedlemskap 150 kr

Prenumeration HABARI 250 kr

Enstaka HABARI 50 kr

(Äldre nummer pris efter överenskommelse)

**Betala in korrekt belopp på SVETANs plusgiro
35 95 50-1 – ange på talongen vad det gäller.**

Ange även om eHabari eller papperstidning önskas.

Betalning med mobil via Swish: 1230-269-787

ÄMNESOMRÅDEN i tidigare HABARI

4/14 Jordbruk och industri	3/20 Hårmode, medicinmän, mm
1/15 Nätverksmässan	4/20 Valanalys, slavhandel, Tumaini
2/15 Zanzibar	1/21 Digital entreprenör mm
3/15 Forskningssamarbete	2/21 Magufulis död, Ndugu, Ekängen
4/15 Valet	3/21 Scania-Ursus-Kibaha
1/16 Valanalys	4/21 Nobelpris, Stig Holmqvist, JOHA
2/16 Ungdomar och framtiden	1/22 Revision, Gurnah, Sahlberg död
3/16 Partnerskap för lokal demokrati	2/22 Tingatinga jubileum
4/16 Blandat	3/22 Ushirika wa Neema, Udomas tid
1/17 Volontärarbete	4/22 Songo Mnara, Leakey, Bi Ubwa
2/17 Swahili	1/23 Tanzaling, Sinti bin Saad, Tusker
3/17 Rättsväsende	2/23 Tysk kolonial historia, Sidis
4/17 Turism	3/23 Help to help, Tumaini, Olstad
1/18 Sexuell och reproduktiv hälsa	4/23 Tvättsvamp, Zanzibar, Mission
2/18 Handkapp, hälsa mm	1/24 Camping med Iringa Girls mm
3/18 Svetans 50 årsjubileum	2/24 Tumaini, Mkomazi, Ihushi
4/18 Religion	3/24 Joan Wicken, SGR-järnvägen
1/19 Tanzaling, Sten Rylanders tal	4/24 Rufiji, Malari, ELCT Roadtrip
2/19 Kultur: Tingatinga, Makonde...	1/25 Tjuvskytte, Nostalgiresa, Media
3/19 Grindar som statusmarkör	2/25 Tumaini, Biståndet, Rufiji
4/19 Kibaha 50 år	3/25 Swahili, Handeni-skola
1/20 Mensskydd, Nordiska skolan	4/25 Ambassadorsmöten, Valprotester
2/20 Mkapas memoarer, UD-rapport	1/26 Biståndet, Roadtrip, Valvåldet

Eftertryck eller utdrag ur artiklar får endast ske med författarens tillstånd.
Citera oss gärna, men ange källan!

Omslagsfoto: Bagamoyos boma. Den togs i bruk som tyskarnas
administrationsbyggnad i december 1887. Foto Åke Abrahamsson.

Flyeralarm AB, Stockholm 2025, ISSN 0345437
Tryckt på miljövänligt papper

sid 2 - Habari 2/2026

SVETAN

www.svetan.org
[www.facebook.com/
SvenskTanzaniska](https://www.facebook.com/SvenskTanzaniska)

Postadress:

c/o Martha Kente Andersson
Smögengatan 20
416 74 Göteborg

STYRELSE

Jeanette Olsson, ordförande
msjeanetteolsson@hotmail.com

Martha Andersson, kassör
marthakente@yahoo.com

Seynab Haji, sekreterare
seynab.haji6@gmail.com

Rehema Prick, ledamot
rehema.prick@telia.com

Linus Dunkers, suppleant
linus@dunkers.nu

Lars Asker, ledamot Habari
lars.asker133@gmail.com

Kulturutskottet:

Hans Persson, ledamot
hansgpersson@gmail.com

Eva Åhlén, ledamot
evaahlen53@gmail.com

LOKALREPRESENTANTER

Erland Hillby
Herrhagsv 190, 752 67 Uppsala
tel 076 820 70 59

Gunilla Lundahl
Föreningen Tandala
Nöbbelövs Torg 29, 22652 Lund
tel 076 866 60 39

Rehema Prick
Franks gata 8, 45772 Grebbestad
tel 070-732 20 21

Ta gärna kontakt med en lokalrepresentant om du t.ex. vill veta mer om Tanzania, undrar över hur det är att arbeta där eller vill få tag i någon som kan komma och prata om Tanzania. Vill du bli lokalrepresentant ta kontakt med ordföranden!

STÖDPROJEKT

Tumaini Children's Center

Kontaktperson Jeanette Olsson
<http://futurewithhope.se/tumaini/>
Bankgiro 552-8161

Tanzanias ambassad

Tel 08732 24 30 /31
Näsby Allé 6, 183 55 TÄBY
epost: mailbox@tanemb.se
www.tanemb.se

Redaktörens spalt

Ambassadör Mtinyis tid i Sverige blev kort, knappt ett år. Inför Habaris pressläggning sägs det att han utsetts till ambassadör i Algeriet. Tillträdande ambassadör Swahiba Mndeme sägs komma till Sverige till första maj.

I förra numret av Habari skrev Lenart Wohlgemuth och Jonas Ewald om den svenska neddragningen av biståndet till Tanzania och vad det får för konsekvenser. I en uppräknig av Tanzanias naturresurser blev olyckligt olja, gas och guld kopplade till grön omställning som påpekats av en allert läsare.

Jag har även blivit uppmärksam på att i bildtexten på baksidan av nr 1 2022 står det Abdulaziz Lodhi, men på bilden är det hans bror Mohamed Lodhi. Många av Habaris läsare har haft Mohamed som swahililärare på Lövudden i Västerås.

Genom USA/Iran-kriget drabbas Tanzania av brist på olja, bensin och konstgödning samt höga priser. Nu drabbas man även av kraftigt sjunkande priser på kaffe på grund av väntad rekordskörd i Brasilien och Vietnam.

När jag skriver detta pågår ett Tanzaniaseminarium på stiftsgården i Rättvik som jag hoppas kunna rapportera om i nästa Habari.

Lars Asker

I Tanzania går man fortfarande i väntans tider - vad kommer efter valoroligheter och masskjutningar? Nu, efter undersökningskommissionens rapport, vet vi mer. Enligt president Samia följer en brottmålskommission, sedan samtal om försoning med bl.a. oppositionspartierna. Och arbetet på en reviderad konstitution skall återupptas och avslutas.

Tidningskrönikören

Bank Governor, Secretary General of EAC, Minister, Chadema Founder, Farmer

Edwin Mtei

Mr Edwin Mtei, a distinguished Tanzanian banker, civil servant and politician passed away 93 years old on 20 January 2026, at his farm in Arusha in northern Tanzania.

At the time of independence in 1961 Tanganyika (now Tanzania) shared a few central banking facilities with Kenya and Uganda which were partly controlled from London. Tanzania's first president Julius Nyerere had at the time wished that the three countries should form a federation which would include a number of state functions, including a common central bank. However, politically this was not possible and the countries had to create economic institutions of their own. This is the background to the decision by the Tanzanian government to establish Bank of Tanzania and to issue its own currency, the Shilling. This new Tanzanian shilling would replace the East African shilling, issued by the East African Currency Board (EACB), previously the legal tender in the region.

Edwin Mtei was the first African Ministry of Finance Permanent Secretary and in charge of doing the early preparations for the new bank. In preparation for the new central bank he established contacts with the International Monetary Fund, IMF, which assisted in drafting the necessary legislation and in providing assistance in the recruitment of senior staff. He got in touch with a worldknown security printer for the design and ultimate printing of the new shilling notes, and a manufacturer of coins. He sent the specimen signature of the Bank's new Governor (a Minister) who would appear on the notes. At the final moment he was summoned by the President who told Mtei that we would be appointed Governor. He was extremely flattered by this decision as it would promote him beyond his rank in the government system.

Recruitment for the bank

The IMF recruitment would include a Director General, a Foreign Manager and a Banking Manager. IMF suggested Gunnar Akermalm, a director of Sveriges Riksbank, as the Director General. Akermalm with previous IMF experience helped Mtei to find candidates for the other positions (Hillbert from Riksbank

and Scott from Bank of England) and to mobilize external support for two further positions (Konradsen, Deputy Banking Manager from Danmarks Nationalbank and Altman from Federal Reserve). In the organization chart there remained one expatriate position (Chief Accountant) to be recruited.

Early 1965 Akermalm had joined Mtei in Dar es Salaam and both were busy with the preparations of the bank (legislation, guidelines, bank offices, local recruitment, staff housing etc). Myself I had at the time been requested by the Swedish Finance Ministry to join a mission to Tanzania to explore the feasibility to provide an aid-funded development credit to the cooperative movement in the country. Akermalm whom I did know before, invited me while in Dar es Salaam to an interview for the vacant expatriate position, to be followed up by another interview with Mtei. They offered me the job based on a local contract which I immediately accepted subject to the confirmation by my wife Turid.

Starting Bank of Tanzania

In January 1966 the whole team (except Altman) was assembled in Dar and got an initial briefing by Mtei supported by Akermalm and got the necessary mandates to make the practical preparations for a bank opening mid-June that year. Scott and Konradsen had the most central responsibilities including the distribution of the new notes bearing the face of the President, replacing the old (Queen Elisabeth) notes and to submit them to EACB for destruction. Moreover the banking department's functions included opening and managing accounts for the three British commercial banks and Indian banks, the daily clearing of the debits and the credits between the banks, the transportation of the currency notes upcountry and their storing etc. Hillbert in turn took charge of the creation of a network of correspondent banks and the exchange control. In my department I did build up a system of accounts based on the use of Burrough accounting machines. The monetary policy of Tanzania, the relationship with the Minister of Finance and his Economic Adviser and with colleagues in neighboring countries and public relations were handled by Mtei while Akermalm created the necessary glue between

the macroeconomic objectives of the new central bank and the practical handling of its responsibilities on the "bank floor".

Transfer of a Seaview house

Before the opening of the bank Mtei vacated his official house on Seaview road to move to a new private home which had been constructed for him. He asked me if I wanted to move into the Seaview house, which Turid and me certainly wanted. In his autobiography *From Goatherd to Governor* (published in 2009) Mtei described his old home as follows: "It was a large, spacious bungalow, not quite on the sea front, but near enough for us to hear the waves pounding on the rocks on the beach. We did not like the smell of the seaweed coming with the evening breeze, but eventually got used to it." ¹

Turid and myself had no problem with the smelling. We rather found the house quite charming, being a blend of two historical epochs, the main building from the pre-1919 German time and the extension from the British colonial period.

Opening of Bank of Tanzania

The date of the official opening of Bank of Tanzania was set at June 14 1966. President Nyerere was there and so was his two Vice Presidents, Ministers, diplomats, local bank managers etc. The President reminded the audience that the creation of a Tanzanian central bank had not been his priority in the past. He had preferred to establish a bank for a federal East African state and to maintain a common currency. But the situation being as it was this was the only possible way forward and he wished the bank the best of luck in its future important endeavors. In his speech Mtei thanked the commercial banks for their collaboration in releasing staff and the currency manu-

Photo of Mteis from his time as Governor of Bank of Tanzania.

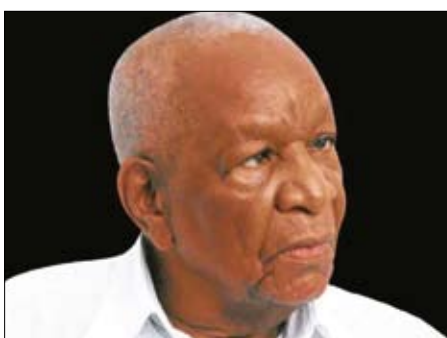

Nyerere might be the "philosopher king" of Africa but economy was not his field.

factors for their timely deliveries, and committed himself and his bank staff to make every effort to serve the country and its people. He then invited the President to a teller's booth to make the first exchange receiving the four note denominations 100 shs, 20 shs, 10 shs and 5 shs, all numbered A0000001.

Thereafter I did not personally meet Mtei very often despite the fact that his office was only a thin wall from mine. He preferred to work within his office and to communicate in writing through notes on the files, internal memos and letters or instructions through Akermalm or his personal secretary, Mrs Scutt. He hardly ever organized staff meetings. His management style was to my understanding inspired by his peers in the colonial administration, which he had served for several years before joining the bank. But despite this he was a most important source of inspiration for me and the rest of management and staff. His personality was timid and friendly but nobody in the bank had any doubt that he was the real boss.

Tanzanian citizens, *wanainchi*, were very keen to get the new notes with Nyerere's face on them and walked from quite afar to visit the closest bank to have them exchanged. In distant places like Sumbawanga they even tendered a few hellers from the German period, which had circulated locally. The new coins became as popular after their circulation in August. At that time most of the old notes had been exchanged and destroyed by EACB.

Mtei opposed to the Arusha Declaration. Later as Minister of Finance he resigned when Nyerere refused the IMF advice to devalue the shilling.

sid 4 - Habari 2/2026

The Arusha Declaration

One of the first days in February 1967 the TANU National Executive Committee had a meeting in Arusha, where Nyerere presented a number of far-reaching proposals which would affect everyone. He announced that 'the commanding heights' of the society would be nationalized and that government would take over the ownership of all banks, large industrial companies, trading firms, sisal estates etc. A new leadership code would moreover be introduced. The full NEC voted in favor of the resolution implying that Tanzania would take important steps towards socialism. Mtei who was an observer in the meeting, was asked by Nyerere to comment on the resolution. Mtei expressed his doubts in a bold statement pointing out that a proper management of the assets were required and that there was a need to pay a fair compensation to the former owners, especially if the owners were foreign who had been encouraged by their governments to invest in Tanzania. Mtei was the only participant who expressed similar reservations. On February 5 the Arusha Declaration was promulgated by the President. The day after soldiers stood outside the banks preventing all (British) whites to enter the premises. Mtei and Akermalm together with the Ministry of Finance were busy preparing emergency plans for the banking sector.

Creation of NBC

The outcome of the deliberations was that all banks would be merged into one, the National Bank of Commerce, NBC. The Managing Director would be Amon Nsekela, who some two years earlier had replaced Mtei as Permanent Secretary of the Treasury. Bank of Tanzania would second two senior officials to NBC, Scott and Konradsen, of whom Scott would be the General Manager. However, Bank of England, Scott's principal employer, required him to resign from the British central bank to take up an executive position at NBC. The outcome became that Konradsen got the General Manager position with Scott as his adviser. Scott remained with NBC for a couple of months until he returned to Bank of Tanzania.

At the central bank two of the most senior positions were thus vacated. Also a third one, the Foreign Manager was empty as Hillbert's contract was about to expire and his successor, Hornmoen from Norges Bank, would not arrive until a few months later. Mtei and Akermalm was fully occupied with handling the political and economic implications of the dramatic changes. I was the only one remaining from the original expatriate team and I was

thus requested by Mtei to de facto head three departments, the Banking, the Foreign and the Chief Accountant's departments. I took on the huge challenge and somehow managed to muddle through. How is still beyond my imagination! Towards August Scott had returned, Hornmoen had arrived and Minja, my number two, had warmed up as a new Chief Accountant. So it was time for me to take some personal leave and to wind up preparing for my return to Sweden in December.

Mtei gave me at the farewell party two fantastic gifts in acknowledgment of my services – note number A0000009 in all denominations and a bedspread consisting of the skins of 52 hyraxes shot by his father. Mtei continued as Governor for another six years.

E A Community

In 1974 he was appointed Secretary General of the East African Community EAC, a function which implied several problems for him. All major EAC decisions regarding the railways, postal services, telecommunications, airlines and harbors had to be taken by the High Authority consisting of the three Presidents, Kenyatta, Amin and Nyerere. But Nyerere refused to meet with Amin and in Kenya the criticism against the socialist policies of Tanzania was growing, while Tanzania criticized Kenya for dumping Kenyan goods into the Tanzanian market, which ultimately caused Tanzania to close its borders against Kenyan imports. Mtei had to travel between the three capitals with draft resolutions on important issues, which were hard to get endorsed by the presidents often for political reasons. Mtei saw EAC collapse while he was about to end his three year contract as Secretary General. The final blow was when Kenya grounded all East African Airways' air-crafts in Nairobi and repainted them in the colors of Kenya Airways.

Upon leaving EAC Mtei was asked by Nyerere to become his Minister of Finance and Planning. A major task for Mtei was to make IMF accept the economic policies of Tanzania, which had led to a gross overvaluation of the Tanzanian shilling against most convertible currencies.

No devaluation, but yes

IMF requested the country to devalue its currency, a policy advice which was by and large accepted by Mtei. But the President refused adamantly. Mtei describes vividly in his autobiography the negotiations held in Dar es Salaam with an IMF team led by Bo Karlström. Nyerere told Mtei that he considered the visitors to be insolent and added that he would never al-

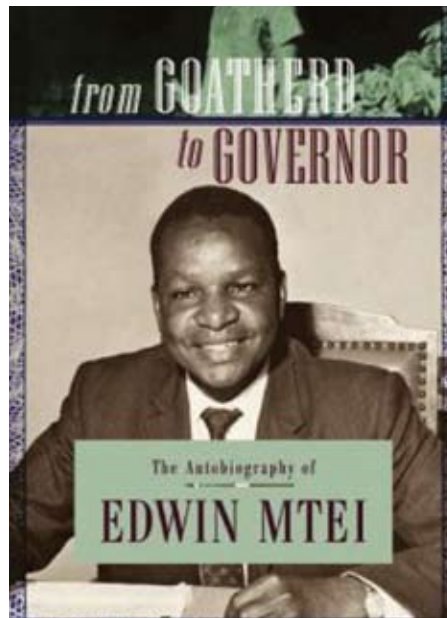
low his country to be run from Washington. "I will devalue the Shilling over my dead body" ² he said, and urged the team to go back home. The same evening Mtei drafted his letter of resignation addressed to the President.

The board of IMF consists of resident Executive directors each representing a constituency of several countries. In 1982 it was Tanzania's turn to nominate a director to one of Africa's two seats and Mtei was selected. From this new position Mtei had the opportunity to follow the development of Tanzania closely by visits from Washington almost every other month. In this role he continued on several occasions to criticize his country for its exchange rate policies. Late in his four year IMF term Mtei met with Nyerere who then said the following: "My advisers have now convinced me that the exchange rate must be used as a tool for managing the economy" ³. Nyerere and his successor Mwinyi had thus changed the policy significantly. Soon his Finance Minister Msuya was informed about this and got keen to discuss what the Structural Adjustment Programme would mean for Tanzania. It was introduced step by step but had slow effects as its negative sides became ob-

vious for the wanainchis much sooner than the positive ones.

Multiparty introduced

In 1992 a bill was passed by parliament declaring that Tanzania would become a multiparty country. Mtei and others established a party in opposition to the ruling CCM, which was named Chadema of which he was elected Chairman. The party stressed

governance issues as well as non-socialist principles. When presidential elections were about to be held in 1995 Chadema and another opposition party of about the same size, NCCR, fielded a joint candidate named Mrema for the presidency. CCM won the election with a landslide majority as they did in the following elections, where Mtei had a limited role.

Mtei bought a coffee estate close to Arusha immediately after his resignation as Finance Minister. He became an active member of the Tanganyika Coffee Farmers Association and even served as its Chairman for one year. But he paid much attention to his farm when he lived in Washington and while he served as an opposition politician. However, ultimately he settled fully for a permanent rural life.

Mtei was laid to rest on 24 January 2026. The funeral was attended by Prime Minister Nchemba, Bank of Tanzania Governor Tutuba, numerous leaders and citizens. It honored his legacy as a patriot and key architect of the nation's financial system and democracy.

Lars Ekengren

¹ From Goatherd to Governor page 81

² Ditto, page 131 - 132

³ Ditto, page 181

Möte med Kosmos

Jag har varit FaceBook-vän med Eva Sävfors sedan länge men tror inte vi har träffats. Det är säkert vårt gemensamma Tanzaniaintresse som gjort oss till vänner. I somras läste jag på FB att hon skrivit en bok om sina erfarenheter i Tanzania. Jag skrev till henne och bad om ett recensions-exemplar för Habari och hon frågade efter min adress. Men ingen bok kom så jag köpte den från förlaget. När jag började läsa den undrade jag vad hon arbetade med i Tanzania och googlade på hennes namn. Till min bestörtning fick jag då fram hennes dödsannons. Hon hade dött strax efter jag bett henne skicka mig boken. Det kändes då extra speciellt att läsa den och den är mycket läsvärd.

Kosmos var hennes nattvakt och sedermera också hennes livvakt. Han är masaj och har sin familj på slätten nära Ngorongoro. Det hela börjar med en kärlekshistoria mellan Eva och en gift tanzanisk man i Mwanza, Vincent. Vincent skiljer sig och han och Eva förverkligar en dröm om ett litet Bed and Breakfast-ställe. Eva satsar hela sitt sparkapital i projektet och blir sedan blåst av Vincent. Hon driver en rättsprocess med en alldeles hopplös ad-

vokat. Hon blir hotad och behöver livvakt men vägrar att ge upp trots att vännerna råder henne till detta. Kosmos finns med hela tiden som nattvakt, livvakt och en nära vän som hon kan anförtra sig åt på deras båda ganska bristfälliga swahili. De är förstås mycket olika och har helt olika förutsättningar. Kosmos kämpar för sin familjs överlevnad trots brist på regn och Eva kämpar för sin heder och rättvisa.

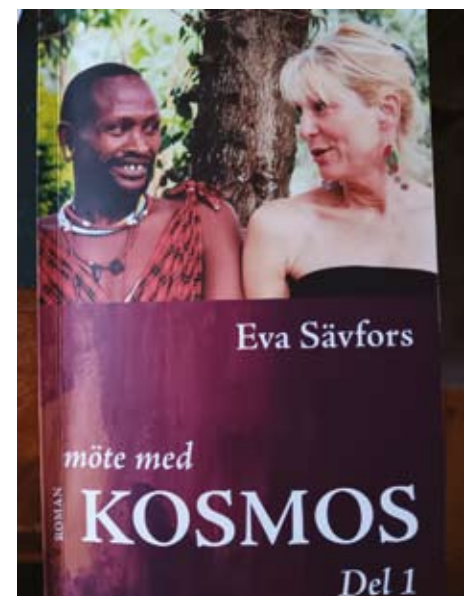
Bokens inledning är fin tycker jag:

- Han heter Kosmos. Jag heter Eva.
- Han tycker mycket om mjölk. Det gör jag också.
- Jag gillar blodpudding. Med lingon. Han dricker färskt blod blandat med mjölk.
- Han har trettiotvå kor och nio getter. Jag har inga djur. Men jag hade två hundar.
- Han har två fruar. Jag är frånskild.
- Jag har två söner och ett barnbarn. Han har tre döttrar och två söner.
- Han är omskuren. Mitt kön är intakt.
- Han har fyra halsband runt halsen. Jag har fyrtiotre halsband i olika lådor hemma.
- Vi har båda hål i öronen men mina är bara några millimeter, hans är decimeter-långa.

Jag hoppas Habaris läsare beställer boken dels för att den är mycket läsvärd, speciellt om man bott i Tanzania, och dels som en eloge till Eva Sävfors, till hennes kämpaglöd och till hennes minne.

Eva Löfgren

Möte med Kosmos, del 1 (del 2 finns nu)
Simba förlag, ISBN: 9789181114652

Intryck från Tanzania

Lars Ekengren har unik erfarenhet från bankväsendet i Tanzania. Här berättar han om början och de omvälvande första åren 1965-1967. Hemkomsten startade han tillsammans med Ann-Charlotte Olstedt Svetan.

Jag besökte finansdepartementet i Stockholm för en diskussion om ett uppdrag i Sudan. Plötsligt blev jag inkallad till Lars Kalderén, snart tillträdande avdelningschef för det nybildade SIDA, för en helt annan diskussion kring ett uppdrag i Tanzania. Kalderén skulle tillsammans med civ.ing. Karl Henrik Willén och Arne Rosengren från KF om tre veckor bege sig till Tanzania för att identifiera två eller tre projekt, avseende landsbygdens vattenförsörjning och kooperativ detaljhandel och bankväsende. Rosengren uttryckte under mötet plötsligt att han talade engelska dåligt. Kalderén frågade mig om jag kunde medverka som språkstöd och kanske bidra med rapportskrivningen. Jag svarade ja och satte igång med att läsa in mig på Tanzania och Kooperation.

Mwanza

På plats förde Rosengren och jag under några dagar samtal med berörda tanzanier om kooperativ verksamhet. Det framkom tidigt att vad som fanns i Dar es Salaam var bara en kooperativ butik där hyllorna var så gott som tomma med undantag för lite lokal frukt och några flaskor Renat brännvin. Man sade dock att i Mwanza var verksamheten större. Någon kooperativ bank fanns inte heller i huvudstaden; möjligen kunde på sikt en av staten delägd bank omstruktureras i kooperativ riktning. Rosengren och jag beslöt att bege oss till Mwanza för att granska verksamheten där. Men före avresan blev Rosengren magsjuk och sängliggande. Så jag blev ensam resande. På flyget hade jag turen att träffa Barbro Johansson på väg till sin skola i Tabora. Genom henne fick jag en introduktion till Joseph Nyerere, presidentens yngre bror och landshövding (regional commissioner) i Mwanzaregionen. Han och jag fann gemensamt några spår av kooperativ verksamhet men inte några aktiviteter att bygga vidare på.

Mellanspel

Åter i Dar es Salaam rapporterade jag till Rosengren och vi gemensamt till Lars och våra tanzaniska värdar att förutsättningar för stöd till Kooperationen inte förelåg i närtid. Under mina återstående resdagar bistod jag Kalderén och Willén i diskussionerna kring vattenförsörjning och blev intervjuad av Edwin Mtei och Gunnar Åkermalm om eventuell tjänstgöring

i Bank of Tanzania (se minnesrunan). Jag återvände så till Stockholm där jag fick viss utbildning av Riksbanken och hjälpte SIDA med beslutspromemorian om vattenförsörjningen för att därefter i januari 1966 påbörja en tvåårsanställning med lokalkontrakt i den tanzaniska centralbanken.

Minimal ambassad

Den svenska ambassaden bestod 1965 och påföljande år av tre utsända svenskar, ambassadrådet Knut Granstedt som var underställd ambassadören i Nairobi, en handläggare och en sekreterare. Först i slutet av 1967 tillträdde den första SIDA-tjänstemannen Rolf Beijer. Då anlände också Sven Öhlund med fru Stina Lisa som skulle arbeta inom National Bank of Commerce. För övrigt fanns i Dar es Salaam några få SIDA-expert och fredskårister samt Lars Ohlman, representant för Facit för försäljning av skriv- och räknemaskiner. Svensk kristen mission kan peka på en lång historia med Bukoba i väster som huvudort. Min hustru Turid fick en lokalanställning vid det nybildade universitetets kemiavdelning. Turid var då norsk medborgare liksom flera andra i huvudstaden där det förstas också fanns några danskar och finländare. Eftersom antalet var så litet kände vi oss alla som skandinaver. Ännu mer så när vi besökte Kibaha 42 km västerut, där Nordic Tanganyika Project höll på att bildas.

Nordic Tanganyika Project

Som närmare beskrivs i Habari nr 4 2019 var Kibaha Education Centre ursprungligen en gymnasieskola för pojkar, ett jordbruksinstitut och ett regionsjukhus. Jordbruksinstitutets verksamhet breddades så småningom och blev en folkhögskola och ett institut för vuxenutbildning. Projektledare var Bertil Melin. Vi Darbor använde ofta Kibaha som utflyktsmål. Och när Melin liksom biologen Gösta Johnsson besökte huvudstaden var de alltid välkomna i våra hem. Kibaha hade tidigt en särskilt prominent elev i Jakaya Kikwete, från 2005 Tanzanias president. När han 2007 besökte Sida på Vallhallavägen och talade vid ett öppet möte var Melin där som åhörare. Omfamningen dem emellan blev lång och varm. Jag noterade att Sidas generaldirektör Maria Norrfalk som var mötesvärd inte förstod vad mötet betydde för de båda.

Varanödlan

På Luciadagen 1966 satt Turid och jag i vårt tyska vardagsrum. Plötsligt hördes en duns från korridoren som ledde till det brittiska sovrummet. Jag öppnade dörren för att se vad som var å färde. Plötsligt stod jag öga mot öga mot ett odjur, en varanödla, minst en och en halv meter lång. För att gå tillbaka i historien hade vi på kvällen hört dunsar och släpljud som trängde genom luftkonditioneringssurret från "vinden", dvs. utrymmet mellan inner- och yttertak, ovanför sovrummet. Nu fick jag plötsligt förklaringen till vad det var. Jag stängde vardagsrumsdörren och kände mig allt lite skakis. När allt föreföll lugnt vågade jag mig in i korridoren och såg då ödla vila på ett elskåp vid det intilliggande köket. Jag retirerade och vi hörde så småningom nya ljud. Ödla var på väg att lämna huset genom köksdörren, trodde vi. Men ack vad vi bedrog oss. Den klättrade upp på utsidan längs grillnätet i korridoren, uppenbarligen för att söka sig till "vinden". Jag slog med en kvast inifrån mot nätet för att hindra honom att komma in igen när han försökte. Han föll ner på marken utanför huset för att omedelbart klättra uppåt i nätet igen. Samma procedur upprepades två gånger. Därefter rusade jag ut, grep en spade och tvingade med slag mot nätet ner honom igen. Han vände sig då mot mig, sin fiende, med ilsken blick. Jag visste att varanödlor har långa sylvassa klor som förmodligen kan allvarligt skada en människa. Så jag slog och slog med spaden mot ödla huvud tills den föll ned död.

Lucia firade vi hemma hos Gunnar Åkermalm och hans fru Vera, och med Sture Hillbert och några andra skandinaviska och tanzaniska gäster. Även för tanzanierna överträffade nog vår historia den överraskning som drottningen med ljus i håret skapade.

Lars Ekengren

Kommissionsrapport klar, försoning dröjer

Perioden februari-april präglas fortfarande av valoroligheterna, plus budgetförslag och statsrevisorns rapporter. Mycket tal om försoning, men inga förändringar än. Samväldets representant, den tidigare presidenten i Malawi Chakwera, har varit i Dar för att underlätta processen framåt.

I slutet av april blev kommissionen klar med sin rapport om händelserna kring valet. Det var inga fredliga demonstrationen utan organiserade oroligheter. President Samia tillsätter nu en brottmålskommission för att hitta och lagföra de som begått brott, eller inte gjort sin plikt. Därefter skall försoningsprocessen starta, med alla inblandade parter.

Budgetram för 2026/27 presenterad

Budgeten är på totalt 61 900 miljarder Tsh, en ökning med 9,5%. Enligt finansminister Omar är prioriterade delar pågående infrastrukturprojekt, lån- och räntebetalningar, löner, skuldsanering och utökad social service. Statens inkomster beräknas bli 46 700 miljarder, inkluderande knappt 600 miljarder i bistånd. Intern finansiering blir den högsta hittills, för innevarande år är prognosen knappt 72%. Staten planerar att låna upp 15 500 miljarder, internt och externt. 3/2 Citizen

Stora vinster i bankerna 2025

Tanzaniska banker gjorde vinster på totalt 2470 miljarder Tsh under 2025, en ökning på 14,7% från föregående år. 3/2 Citizen

Diabetes ökar

Antalet som har diabetes i Tanzania är mer än 2,9 miljoner, varav 10 000 är beroende av insulin. Över 7600 barn har diabetes typ 1. Tillgången till insulin är bristande, speciellt på landsbygden. 3/2 Citizen

Militärer tar över i gränsregioner

Samia har tillsatt militärer som Regional Comissioners i gränsregionerna Mtwara och Kagera. Mtwara gränsar till Mocambique där en jihadistguerrilla stoppade ett megaprojekt för LNG i Capo Delgado, lett av franska Total Energies. 9/2 Citizen

Finansminister Omar har lämnat budgetramen till parlamentet, som ökar med nästan 10%

Matinyi vill ha svenska investeringar

Vid ett möte på tanzaniska ambassaden med svensk-afrikanska handelskammaren informerades om förutsättningarna för investeringar. Efter mötet blev det preliminära diskussioner med svenska företag inom avfall- och energiåtervinning samt medicinsk teknik. 10/2 Citizen

Lissu-protester mot hinder, försening

Chademas partiledare Tundu Lissu som suttit fängslad i mer än 300 dagar protesterar mot att andra ur Chademas ledning inte får träffa honom. Han klagar också på att han inte får diskutera med sina advokater privat, och att rättegången dragit ut så på tiden. 10/2 Citizen

Kaffe från Tanzania bäst i Afrika

Vid AFCA utställningen 2026 i Addis Abeba rankades Tanzanias kaffe som etta i Afrika och som fyra globalt när det gällde kaffe av hög kvalitet som producerats hållbart och certifierat. 13/2 Citizen

TLS försvarar Malisa i rättegång

Pastor Malisa anklagas för att efter valet ha skrivit på nätet: "Samia bör avgå efter att som president varit ansvarig för dömandet av tusentals tanzanier". Dessutom anklagas han för "treason", då han som CCM-medlem motsatt sig nomineringen av Samia som presidentkandidat, och sedan även efter sin uteslutning ur CCM fortsatt att opponera mot nomineringen, i domstol och i sociala medier. Tanganyika Law Society har på hans begäran utsett fem försvarsadvokater. 13/2 Citizen

Chadema kräver Lissus frigivning

Chademas vice ordförande John Heche säger att ett av partiets villkor för försoningsamtal är att dess partiledare Tundu Lissu frigges. 14/2 Citizen

Ny novellsamling på swahili

Shahidi wa Nina Mvungi na Hadithi Nyengine av Esther Karin Mngodo är en samling av sju Afro-futuristiska historier som

Avgående ambassadören Matinyi lobbade för mer investeringar från Sverige - Trade not Aid!

utforskar teman som svek, religion, tro, vidskepelse. 17/2 Citizen

Krismöte för EAC om finansiering

Kenyas president Rutu har kallat till krismöte om Östafrikanska Unionen EACs ekonomi. 89 miljoner dollar saknas för finansiering av verksamheten. 17/2 Citizen

BoT:s guldreserv nu nära 20 ton

Bank of Tanzania har meddelat att man nu har en guldreserv på 19,3 ton. Målet var att nå 20 ton först till slutet av 2027. 19/2 Citizen

Exporten växte med tio procent

Enligt BoTs statistik växte exportvärdet under 2025 med 10,2% till 17,6 miljarder dollar. Viktiga varor var guld, tobak och kaffe. 21/2 Citizen

Moody behåller kreditbetyg

Moody behåller kreditbetyget B1 för Tanzania. Man bedömer att landet följer prognosen med 6% tillväxt, men pekar på politiska risker. 21/2 Citizen

Slaa intervjuad om försoning

I en intervju med tidningen Mwananchi säger Dr Slaa att man inte kan gå vidare med försoning eller reformera konstitutionen

Chademas vice ordförande John Heche säger att Lissus frigivning är ett villkor för samtal om försoning.

Dr Slaa, tidigare Sverige-ambassadör och Chadema sympatisör, tror inte på försoning så länge som många familjer saknar information om sina saknade familjemedlemmar.

nen så länge familjer som berörs av dödan-
det under kravallerna inte fått klarhet om
vad som hänt sina nära och kära. Dr Slaa
har varit Tanzanias ambassadör i Sverige,
och står nära oppositionspartiet Chadema.
22/2 Citizen

Skolorna har brist på laboratorier

Fyra av tio sekundärskolor saknar det mi-
nimum av laboratorier och utrustning som
behövs inom biologi, kemi och fysik. Det
undergräver utbildningen inom naturveten-
skap och medicin. 23/2 Citizen

Uganda planerar järnvägsförbindelse

Uganda bygger också en ny SGR-järnväg,
och planerar för en förbindelse både med
Kenyas och Tanzanias järnvägsnät. För
närvarande går största delen av Ugandas
export via Kenya. 24/2 Citizen

Medicin för HIV-behandling godkänd

Myndigheterna har godkänt Lenacapavir
för användning mot HIV i Tanzania. Det
är ett långtidsverkande preparat som inji-
ceras. 25/2 Citizen

Ryssland stärker militärt samarbete

Ryske ambassadören bekräftade vid en
mottagning i Dar på *Dagen för Foster-*

*President Samia utsåg General Mkingule
att bli ny ambassadör på Kuba efter...*

*landets Försvar att Ryssland stärker sitt
militära samarbete med Tanzania.
27/2 Citizen*

Ökning av influensa och Covid-19

Hälsomyndigheterna har gått ut med en
varning efter att antalet fall av allvarlig in-
fluensa och Covid-19 ökat. Samtidigt upp-
manar man till fortsatt vaksamhet gällande
denguefeber och kolera. 28/2 Citizen

Samia utser Polepoles efterträdare

General Mkingule efterträder Humphrey
Polepole som ambassadör till Kuba. Polo-
pole avgick i juli 2025, efter att han skick-
at brev till presidenten om sin besvikelse
över regeringens agerande. Han bortfördes
senare av agenter och är försvunnen.

I samma veva gjorde Samia en rad andra
ändringar bland ambassadörerna, bland an-
nat meddelades att Sveriges ambassadör
Matinyi skulle få andra arbetsuppgifter.
2/3 Citizen

Plan på att återvända till HR-domstol

Regeringen diskuterar en återanslutning
till den afrikanska HR-domstolen, som
finns i Arusha. Magufulis regering drog
sig ur 2019, man ville inte låta individer
och NGOs dra fall inför domstolen. Många
stater hade liknande invändningar, endast
Burkina Faso, Gambia, Ghana, Guinea-
Bissau, Malawi, Mali, Nigeria och Tuni-
sien har hittills uppfyllt villkoren för an-
slutning. 3/3 Citizen

HR-domstolen dömer ut vallagar

Afrikanska HR-domstolen har fastslagit att
Tanzanias lagar som förbjuder domstolarna
att pröva valmyndighetens beslut, exem-
pelvis om vinnaren i presidentval, strider
mot de mänskliga rättigheterna. Regering-
en har beordrats att ändra lagstiftningen.
6/3 Citizen

*Humphrey Polepole som fortfarande är för-
svunnen.*

Museveni ny ordförande i EAC

President Museveni från Uganda blir nu
ledare för Östafrikanska Unionen. Han ef-
terträder president Rutu från Kenya. EAC
har problem att finansiera sin verksamhet
då flera medlemsstater inte betalar sina av-
gifter. Vårre är kanske stridigheterna i öst-
ra Kongo om strategiska metaller, där även
medlemsstaterna Rwanda och Uganda är
inblandade. 7/3 Citizen

Handelshinder mot Uganda tas bort

Tanzania och Uganda har enats om att av-
lägsna kvarvarande handelshinder mellan
länderna senast i juni i år. 13/3 Citizen

Istäcket på Kilimanjaro växer

Enligt ny forskning har istäcket på Kili-
manjaro ökat från 2,24 km² år 2010 till
5,92 km² 2025. Enligt det lokala miljö-
kontoret beror ökningen på vidtagna mil-
jöskyddsåtgärder. 24/3 Citizen

Avtal om strategiska metaller

Tanzania har slutit avtal om utvinning av
främst niobium ur fyndigheten vid Panda
Hill i närheten av Mbeya. För rättigheterna
betalar Panda Hill Tanzania Ltd (där staten
är delägare) 300 miljoner dollar.
25/3 Citizen

Ny AU-roll för president Kikwete

AU har utsett Tanzanias tidigare president
Kikwete till unionens representant vad gäl-
ler Afrikas Horn och Röda Havet. Beslutet
grundas på AUs oro över säkerhetsläget i
regionen. 25/3 Citizen

Taifa Stars förlust i FIFA-serien

Fotbollslandslaget Taifa Stars förlorade
med 1-0 mot Lichtenstein och gick därmed
inte till final i gruppen. (Det blev en tred-
jeplats efter 6-0 mot Macao den 29 mars/
red). 26/3 Citizen

*Tanzanias tidigare president Kikwete blir
Afrikanska Unionens representant vad gäl-
ler problemen kring Afrikas Horn.*

Yrkeslärare till Indien

Yrkesutbildningen skall förbättras genom att 150 yrkeslärare får gå en kompletterande intensivkurs i Indien. Utbildningsminister Mkenda säger att programmet är ett led i regeringens strävan att höja nivån på yrkes- och teknikutbildningar. 28/3 Citizen

Revisionskritik av flyg och järnväg

Statsrevisionen rapporterar att de statliga bolagen fortsätter att gå dåligt, speciellt Air Tanzania och Railways. För Air Tanzania stiger driftkostnaderna snabbare än intäkterna, man har bara en kabinfaktor på 55%. Fraktflyget är underutnyttjat, och bristen på interna kontroller genererar ytterligare förluster. 30/3 Citizen

Förlustbolag under luppen

När president Samia nu mottagit statsrevisionens rapporter förväntas ytterligare åtgärder för att öka effektiviteten hos de statliga bolagen. 31/3 Citizen

Irakkriget ger höga besinpriser

Irakkriget ökar det statskontrollerade besinpriset i Tanzania med cirka 1000Tsh (3,50 kr) till 3 820 Tsh. Tidigare toppnotering var efter Ukraina-krigets utbrott. Då införde regeringen subventioner, vilket inte verkar bli fallet nu. 1/4 Citizen

Avtal om grafitutvinning

Ett avtal har slutits mellan Stamico och Planet One Group om grafitutvinning i tre fyndighet i Manyararegionen. Grafit använd bland annat vid batteritillverkning. 1/4 Citizen

Kraftverk går med 40% av kapacitet

Megakraftverket Nyerere vid Stieglers Gorge som kan ge över 2 MW el, ger för närvarande endast 40%, mest beroende på otillräcklig överföringskapacitet i nätet. 2/4 Citizen

TV-licens dras in för Jambo TV

Online TV-kanalen Jambo har stängts ned i 90 dagar efter upprepade brott mot lagen om Online Content Regulation. Brotten gäller speciellt rapportering kring valet och oroligheterna efteråt. Oppositionspartiet ACT-Wazalendo har protesterat genom informationssekreteraren Shangwe Ayo. Partiet ifrågasätter regeringens vilja att säkra de konstitutionella rättigheterna. 5/4 Citizen

Toppelever utvalda i matematik

Av mer än 5000 deltagare i ett par olika matematiktävlingar har 34 elever valts ut för att delta i Rising Stars Camp. Sex av dessa blev utvalda för deltagande i matematikolympiaderna i Kina och i Elfenbens-

Statsrevisor Kichere överlämnar revisionsrapporterna till president Samia. Rapporterna får sedan mycket uppmärksamhet i parlamentet och i massmedia..

kusten. Av dessa fick tre dessutom stipendier för A-level studier på African Olympiad Academy i Kigali, Rwanda. 6/4 Citizen

Nytt pris för ungdomslitteratur

Två tanzaniska författare, Nahida Esmail och Richard Mabala, har instiftat ett pris för swahililitteratur inriktad på ungdomar, Na-La Mapambazuko Award. Anledningen är bristen på spännande, intressanta och tankeväckande swahilihistorier för ungdomar. 6/4 Citizen

Fler Burundi-flyktingar återvänder

Återvändandet av flyktingar från Burundi har ökat efter en överenskommelse mellan länderna och UNHCR. Sedan 2017 har mer än 180 000 återvänt till Burundi. I slutet av 2025 fanns fortfarande mer än 140 000 flyktingar i Tanzania. 6/4 Citizen

Staten skall spara bränsle

President Samia har beordrat myndigheter att minska sin bränsleförbrukning. Det innebär t.ex. att begränsa resor med bil, vilket presidenten redan gör. 8/4 Citizen

Samväldets sändebud Chakwera, tidigare president i Malawi, har varit i Dar och samtalat om konflikten kring valet.

Parlamentsdebatt om bränslekrisen

Ledamöter i parlamentet har olika förslag att möta krisen, inkluderande subsidier för att hålla bensinpriserna nere, neddragning av statens utgifter och guldörsäljning. Enligt en ledamot var landet nära en bränslekris då två tankfartyg på väg till landet hade bytt destination om inte regeringen ingripit. 8/4 Citizen

Samväldets medlare har anlänt

Samväldets speciella representant, Malawis tidigare president Chakwera, har anlänt till Dar es Salaam och påbörjat sitt uppdrag för att minska de politiska spänningarna och underlätta försoningen efter valet i Tanzania. 9/4 Citizen

Zanzibars ekonomi går bra

För året som slutar i februari 2026 ökade exportintäkterna med 25%. Turismen stod för 95% av intäkterna, med även exporten av kryddnejlikor gick bra. 10/4 Citizen

Vad händer med revisionens råd?

Av statsrevisors Kicheres rapport framgår att av 10 391 rekommendationer som man under åren gett, har bara 35% implementerats fullt ut. 47% är fortfarande på gång att införas, medan 16% inte har åtgärdats alls. För några institutioner har det gått 17 år utan åtgärd, bland dem Tanzania Cashew Board, Tanzania Shipping och Necta (ansvar för nationella prov). 11/4 Citizen

Oppositionen möter Chakwera

Företrädare för oppositionspartierna Chadema och ACT har mött samväldets sändebud Chakwera och redagjort för sina klagomål vad gäller valprocessen. Specifikt begärde Chadema hjälp med att få träffa partiledaren Tundu Lissu i fängelset. 12/4 Citizen

Simbu blev tvåa i Boston Maraton

Felix Simbu kom tvåa i årets Boston Maraton, och han satte även nytt tanzaniarekord på sträckan med 2:02:47. 20/4 Citizen

Många malariarelaterade dödsfall

Enligt World Malaria Report 2025 inträffade cirka 600 000 malariarelaterade dödsfall i världen under 2024. Nigeria svarade för 30,3%, Kongo för 11,1%, Niger för 5,8% och Tanzania för 4,3%. 23/4 Citizen

Undersökningskommissionen klar

Enligt rapporten var oroligheterna i samband med valet inga fredliga demonstrationer utan en planerad operation som innefattade koordinering, finansiering och mobilisering av sårbara grupper. Enligt kommissionens ordförande Othman var många deltagare beväpnade, och många hade förmått delta mot betalning eller löften om jobb och fördelar.

Antalet konfirmerade döda vid oroligheterna uppgår till 518, de flesta har blivit skjutna. Antalet har man kommit fram till genom kontakter med landets sjukhus och anhöriga. Antalet kan komma att stiga, det finns fortfarande familjer som inte hittat de sina. De uppgifter om massgravar som cirkulerat i media har trots noggranna undersökningar inte kunnat bekräftas.

De ekonomiska direkta kostnaderna för oroligheterna uppskattas till 125 miljarder Tsh som mest drabbat privata sektorn. Till detta skall läggas sänkt förtroende hos investerare och ett försämrat samhällsklimat samt individuella trauman. 23/4 Citizen

Samia om åtgärder efter rapporten

Med anledning av undersökningskommissionens rapport kommer en brottskommission att tillsättas. Den får till uppgift att hitta och lagföra personer som planerat och lett oroligheterna. Den skall också lagföra eller disciplinera tjänstemän som inte agerat korrekt.

Brottskommission skall också undersöka barndödsfall, saknade kroppar, rapporter om bortförda personer, men även se till att skadade får adekvat sjukvård och att småföretag som drabbats får stöd.

Undersökningskommissionens ordförande, domare Othman, har lämnat över sin rapport till president Samia.

När brottskommissionen är klar skall en försoningskommission tillsättas, med deltagare från berörda parter. Regeringen planerar också att slutföra reformeringen av konstitutionen inom nuvarande presidentperiod. 23/4 Citizen

Oljeraffinaderi för Östafrika

Kenya, Uganda och Tanzania diskuterar etablering av ett oljeraffinaderi i Tanga, dit den ugandiska olja kommer i pipeline. Detta skulle även kunna ta hand om olja från Kongo och Sydsudan. Den nigerianska industrialisten Aliko Dangote är intresserad av projektet. 24/4 Citizen

Säktrat lån för SGR-järnvägen

Tanzania har fått ett lån på 1,3 miljarder dollar för fortsatt bygge av SGR-järnvägen

Industrialisten Dangote vill bygga ett oljeraffinaderi för Östafrika i Tanga.

från Dodoma mot Mwanza. Ett konsortium lett av Standard Charter Bank står för lånet. 29/4 Citizen

Massmedia vill ha reformer

Vid ett möte i Arusha i samband med den 33:e Världspressfrihetsdagen enades de församlade representanterna om ett 15-punktprogram för att förbättra yttrandefriheten, medias oberoende och journalisters säkerhet. Man uppmanade säkerhetsorgan och makthavare att respektera journalisters arbete, och varnade för att trakasserier och onödiga restriktioner skapade rädsla och självcensur.

Informationsminister Paul Makonda välkomnade rekommendationerna och uppmanade massmedia att tillsätta en kommitte för att med hans ministerium arbeta med genomförandet. 1/5 Citizen

Elakt av Gado: Ordförande Othman begraver statens brott under en hög av papper.

Iftar i Stockholm

Iftar är måltiden som bryter fastan under dagen i den muslimska fastemånaden Ramadan. Den 7 mars bjöd Tanzanias ambassad i samarbete med diasporan i Sverige på Iftar i Stockholm.

Under fastemånaden Ramadan fastar många muslimer från gryning till solnedgång. När solen går ner bryts fastan med iftar. Fastan bryts ofta först med dadlar och vatten, som Muhammed enligt tradition gjorde. Efter kvällsbön äter man en större måltid tillsammans med familj och vänner. Gärna i sin moské men också väldigt vanligt i hemmet. Iftar är en religös tradition men lika mycket ett tillfälle att träffa släkt och vänner och äta gott.

Så var också gången när Tanzanias ambassad bjöd på Iftar på Jacobsbergs Gård i Stocholmsförorten Bredäng den 7 mars.

Ordet iftar betyder bokstavligen "att bryta fastan", och samma språkliga rot finns i högtiden Eid al-Fitr som firas när Ramadan är slut.

Kvinnor och barn för sig

Lokalen var uppdelad av en vikvägg så att kvinnor och barn var för sig själva. Genom högtalare kunde de följa med i bönen och höra talare. Många kvinnor var uppklädda i vackra broderade, fotsida klänningar, dera. Dera är färgglada, lösa, klänningar i bomull med broderier. Bärs med sjal och smycken vid bröllop och ceremonier och då ofta i mera exklusiva material.

Främst de äldre männen hade traditionell broderad mössa, kofia, och ofta färglada kanzus (fotsid "nattskjorta").

Kofiorna har en mängd olika regionala mönster och utformning. De vita cylin-

driska med platt topp är den vanligaste i Tanzania.

Bön och tal

Bönen leddes av Seikh Yusufu Shariffu och Sheik Hamisi Saanane. Framför dem hade en matta lagts ut där även främst äldre män deltog i bönen.

Avgående ambassadör Matinyi talade om Iftar, om förståelse och enhet och bad att den kommande ambassadören Swahiba Mndeme skulle få samma fina mottagande han hade fått.

Han talade ytterligare en gång och då om tideräkning i olika kulturer.

Under bönen och i väntan på solnedgången severades vatten och dadlar. Efter en dags fasta är får man en energikick av de

söta och mineralrika dadlarna. De är även vänliga för magen. Traditionellt skall man äta ett udda antal dadlar. En, om man vill börja väldigt lätt, vanligast kanske tre.

Sedan var det fritt fram att ta för sig av maten som de fanns gott om. Det var säkert ett hundratal personer som tog

för sig. En del äldre män och Sheikerna åt traditionellt sittande på golvet.

Det hela organiserades under ledning av Mzee Norman Jasson, som är ordförande för SHIWATASWE (Federation of Tanzanian Associations Living in Sweden) och även är ordförande för Kilimanjaro Football Ass. (Ett fotbollslag som deltar i sjätte divisionen här i Sverige).

L Asker

Ambassadör Mobhare Matinyi talar innan Iftarmåltiden. Till vänster ledarna Sheikh Yusufu Sharifu och Sheikh Hamisi Saanani som leder, koordinerar och undervisar om islam i den tanzaniska diasporan i Sverige.

Bok av en tanzanisk journalist

Habari redaktionen uppmärksammades på en bok som säljs i en bokhandel i Dar es Salaam och även på nätet. Författaren heter Erick Kabendera, en tanzansk journalist, som blev fängslad under Magufulis tid som president. Han hade skrivit kritiska artiklar om Magufulis presidentskap och blev enligt boken satt i fängelse på basis av fabricerade åtalpunkter.

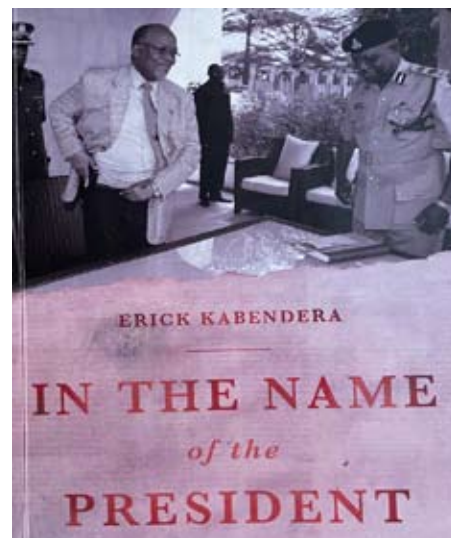
Kabendera beskriver inte bara sin dramatiska arrestering i juli 2019 och sin fängelse-tid fram till början av 2020. Han kunde då lämna fängelset efter en "erkännandeförhandling" (plea bargaining) och betalning av en stor summa pengar. (Magufuli-regeringen hade i oktober 2019 infört detta förfarande i tanzansk lag för frikännande

för brott avseende penningtvätt). Boken innehåller också detaljer om kontroverser under framför allt Magufulis tid men också andra presidenters. De som vill läsa boken bör bereda sig på många häpnadsväckande berättelser.

Bilden på bokomslaget visar president Magufuli med pistol i byxlinningen. Enligt Kabendera hade en av hans medfångar berättat att presidenten ofta gick omkring beväpnad.

Red.

In the name of the President, Memoirs of a jailed journalist
publicerad 2024 av
Staging Post, ISBN 978-1-991220-92-9

Svetans årsmöte

Lördagen den 21 mars hölls Svetans årsmöte i Solidaritetshuset på Södermalm i Stockholm. Ett lyckat årsmöte med ett digert program.

Det formella årsmötet klarades snabbt av med oförändrad styrelse. Ekonomin är emellertid ett bekymmer med en kalkylerad förlust för 2026 som täcks av sparade medel. Medlemsavgiften och hur vi kan spara på utgifterna, främst för tidskriften *Habari*, diskuterades.

Verksamheten består i huvudsak av administrationen av stödet till Tumaini Children's Center, (gatubarnprojektet i Bukoba) och tidningen *Habari*.

Omorganiseringen av Sida har varit ett orosmoln och har lett till att Sidastödet (via ForumCiv) upphört. Men fortsatt stöd är säkrat via ett utlovat flerårigt stöd från Idunastiftelsen, samt genom Bukobahjälpen som fått ett treårigt Sidabidrag.

Mötet hölls i Solidaritetshusets bibliotek på östra Södermalm i Stockholm med 25 personer närvarande och några deltagare per videolänk, bl a vår ordförande Jeanette Olsson.

Lennart Wohlgemuth talade om utvecklingen i Tanzania sedan självständigheten. Han pekade på de enorma framsteg som gjorts. Och på det allt mindre beroendet av bistånd. De senaste årens stora infrastruktursatsningar bekostas till stor del av egna medel, till exempel megakraftverket i Selous och den nya eldrivna järnvägen.

Ekonomin tillväxt överträffar många länder men det man misslyckats med är att skapa arbetstillfällen för den snabbt växande befolkningen. En förhållandevis välutbildad befolkning efter en mycket kraftig utbyggnad av skolväsendet. Ungdomsarbetslösheten är mycket hög,

den så kallade generation Z är mycket missnöjd. Det är en av anledningarna till oroligheterna och demonstrationerna efter valet i oktober som slogs ner mycket brutalt. Det är nu lugnt igen men stämningen tryckt.

Det plötsligt avvecklandet av det svenska bilaterala biståndet ser Wohlgemuth som klumpigt och kortsiktigt.

Mycket av det Wohlgemuth framförde finns i hans och Jonas Ewalds artikel i *Habari* nr 1 2026.

Sten Löfgren, som läser tanzanisk press för *Habari*-redaktionen, berättade att tidningarna är försiktiga med allt som kan tydas som kritik mot regimen.

Undersökningskommisionen som tillsattes efter valet reser runt i landet och tar upp vittnesmål men utan insyn av pressen.

Sten påpekade att det var Nyerere som tillskyndade införandet av flerpartisystem efter sin avgång som president 1985. Han var då fortfarande ledare för CCM-partiet som reformerades och flerpartisystem infördes 1992. Men under president Magufuli beskars oppositionspartiernas möjlighet att verka, och processen fortsatte under president Samia ju mer valet närmade sig.

Bertil Högberg som driver Fair trade shop globalen i Uppsala pratade om världshandel, fair trade och import från det globala syd med fokus på kaffe och te från Tanzania.

Bertil har arbetat inom Afrikagrupperna, Tanzaniaimport och Sackeus. Han tog delvis över efter Tanzaniaimport som under många år hade en stående sida i *Habari*.

Bertil Högberg, med varor från Fairtrade Citys buik i Uppsala.

Avskedstal av ambassadören

Tanzanias avgående ambassadör **Mobhara Matinyi** talade om handel istället för bistånd, "trade rather than aid" och gav flera exempel på nya svenska investeringar.

Han uppmanade oss att ta emot den nya ambassadören lika bra som han blev mottagen. Matinyi var omtyckt och Svetan hade mycket bra kontakt med honom.

De senaste åren har han med fått flera nya uppdrag i tät följd.

Vijiweni

Svetans styrelsemedlem **Seynab Haji** presenterade den tanzanska kaffestunden *vijiweni* på ett mycket trevligt sätt till bilder.

Lennart Wohlgemuth, professor i Afrikakunskap vid Göteborgs universitet, talade om Tanzanias utveckling sedan självständigheten.

Sten Löfgren, ansvarig för Habaris tidningskrönika, talade om den aktuella situationen efter våldsamheterna kring valet.

Seynabs kakfat med smågodis "kashata".

Längst ner: Kashata ya ufuta, med sesamfrön och kashata za nazi, med kokosnöt.

Högst upp: Visheti

I pappersformar haluwa/halva. Omtyckt i f d Otomanväldet, Mellanöstern, Arabvärlden, Södra Asien och Östra Afrika i många olika varianter.

Hon hade också bakat så vi fick prova på traditionella godbitar, *kashata*, till tanzaniskt kaffe

Mingel

Som förstärkning bjöds även på samosas och mandazi. Tyvärr var lokalen bokad för en kvällsakivitet varför tiden för mingel och samspråk blev kort.

Det är svårt att hitta en möteslokal till överkomligt pris och de som finns måste bokas god tid. Solidaritetshuset har många små lokaler men saknar en bra större lokal. För större möten används världsbiblioteket som är trevligt med sina valv men som tyvärr delar upp lokalen. Huset byggdes 1782 som magasin till Barnänges textilfabrik. Det hyser nu ett 40-tal föreningar med inriktning på freds-, miljö- och solidaritetsarbete.

Mer om Vijiweni

I Swahilikulturen längs kusten av Kenya och Tanzania är te oftast en självklar del av frukosten, medan kaffe mer förknippas

Avgående ambassadör Matinyi bjuds på kaffe med kashata av Seynab Haji. I bakgrunden Adolph Makaya, ordförande för Tanzanias diaspora i Sverige, och Carl-Åke Gerdén som har arbetat i Tanzania i många år.

med sociala sammankomster. Kaffestunden är framför allt en social aktivitet, där männen ofta samlas på de så kallade *vijiweni*. Dessa är öppna mötesplatser där man träffas på eftermiddagar och sena kvällar.

På dessa *vijiweni* uppstår vänskapsband och en känsla av gemenskap. Samma personer träffas regelbundet, och med tiden blir platsen nästan som ett permanent inslag i livets rytm. Men det kan skapa irritation om någon börjar växla mellan olika *vijiweni*. Det uppfattas ibland som svek mot den egna gruppen, eftersom förtroendet bygger på en lång tradition av att dela både vardagliga och känsliga samtal i just den kretsen.

Diskussionerna på *vijiweni* är ofta livliga och kan handla om allt från politik till

fotboll. Under senare år har en ny trend vuxit fram, att visa fotbollsmatcher, både från den inhemska ligan och från europeiska storklubbar som Manchester United. Denna utveckling har förändrat den traditionella kaffestundens lugna atmosfär och gjort vissa *vijiweni* mer högljudda och livliga.

Denna modernisering uppskattas särskilt av den yngre generationen, men de äldre ser ofta med skepsis på förändringen. För dem representerar *vijiweni* en tidlös tradition av lugn samvaro och förtroliga samtal en plats där kaffet är mer än en dryck, det är en symbol för gemenskap.

Lars Asker

Making Real Difference

Since 2022 my two brothers Emil and Nils (Nicke) Sallnäs and I have supported projects in Tanzania through the NGO WeSeeHope, WSH. We grew up in Tanzania in the 60ties and 70ties, and when our father Ingemar Sallnäs passed away in 2022, we wanted to do something in his memory as well as for the country that has a special place in our hearts.

WeSeeHope is a UK-based NGO active in Tanzania, Malawi and Uganda. They work through local NGO:s managing projects in these countries. Diligence is fierce to ensure support goes where not only best needed but also where best governed. If not, funding is withdrawn. Through my previous work I have been able to follow WeSeeHope since 2011 and have visited projects in Malawi.

As donors without feet on the ground it is reassuring to first hand see the diligence of WeSeeHope to secure quality and commitment of local partners. Nicke and I had the opportunity to visit projects in Mwanza early September 2025. We travelled with WeSeeHope Africa Director Oswald Malunda, and the local partner Cheka Sana. Over a couple of days we visited Village Investment Programs (VIPs), Child's Rights and Parental Groups in the Mwanza region. Through The Sallnäs Foundation we have since 2022 supported a concept called Village Investment Programs, VIPs. This is a Community Banking model fully built on the members own contributions. Our donations go to training and support over three years, not to the bank. The idea is to ensure sustainability and autonomy so that the community banking model can run also after the funded three year project has ended.

Local NGO Cheka Sana

Our donation to the Mwanza region through local NGO Cheka Sana is now also extended to Child's Rights and Parental Groups to proactively educate and support children and parents so that children in very poor areas do not end up on the streets. Mwanza has the highest number of street children in Tanzania. Child abuse,

and child labor is common, and it is not unusual to see children engaged in prostitution or criminal gangs on the streets as families are unable to support them.

Working with schools and in the villages to increase awareness around child's rights is breaking behavior handed over through generations. When children are fed and can go to school their ability to contribute and reach higher education increases. And when combined with community banking the standard of living is strengthened as well. VIP members can start their own businesses through small loans, send children to school, and provide for better housing, health care and food. Even small amounts make a huge difference when communities come together to discuss and decide business ideas and what loans should be approved. Strict follow up of paying back debt is part of it, and all finances are transparent to all members.

Children's Rights groups

In September we met groups that could provide examples of improvements in children returning to school, abuse of children decreasing and school results improving. This thanks to the Child's rights groups and collaboration with schools and parental groups. When Child's Rights and parental groups are integrated with VIPs we could see first-hand how families' standard of living had increased through education, supporting their children and working together within the WeSeeHope VIP framework. This is when the WeSeeHope concept becomes a game changer. When not only individual children, and families but also villages can improve their standard of living. Emphasizing that it always starts with providing for the children.

A win-win for all

In Mwanza we heard examples of VIP members who had bought a piece of land, others who had improved the foundation of their houses, started a small business, could send their children to school paying for fees, books and uniform as well as how they as a collective had come together to purchase grain, flour or sugar in larger volumes to gain better prices. Sometimes also to sell on. It became very clear that with very small means a group of people can start collective savings through their own contributions. It is not our donation that provides "the bank", they build it themselves through their own shares. It is the cooperative that decide on the individual loans and approve how to invest. The rules for guarding the money, keeping strict accounting that is transparent to all, how and when loans are paid off, all these rules are strict, shared and followed up. Our donation provides for education and support through the local partners and to WeSeeHope for the three year period until the project ends. After that the community banking model is in the hands of the members to keep running on their own. Our support move on to new VIPs to reach as many as possible. We truly believe in WeSeeHope and this way of working. Making real difference way beyond "donate and forget".

**Anna Kjellberg
The Sallnäs Foundation**

Ingemar Sallnäs 1934 – 2022

Anna Kjellbergs far Ingemar Sallnäs var lärare på Kivukoni collage, TANU-partiets folkhögskola för ledare, 1967-69 - en föregångare till den nuvarande Mwalimu Nyerere Memorial Academy. Sallnäs var lärare på Dars universitet 1973-75 på institutionen för vuxenundervisning. Sedan blev han legendarisk rektor på Jakobsbergs Folkhögskola i Järfälla.

Han medverkade i *Habari* med *Mitt livs bästa resa* i nr 1/2005, om en Tanzania-resa som han gjorde med sina fem barn.

Red.

Anna and Nils visiting a Village Investment Programs-groupe, VIP, outside Mwanza.

Tanganyika Oil

Lundinföretaget Tanganyika Oil är aktuellt i den pågående domstolsprocessen om folkmord i Sudan.

Tanganyika Oil Company grundades på 1930-talet. Bolaget hade ursprungligen olje- och prospekteringsintressen i västra Tanganyika, vid Tanganyikasjön och även i Rift Valley. Inga kommersiella fynd gjordes. Verksamheten i Tanganyika upphörde snart och har sedan dess huvudsakligen bedrivits i mellanöstern, men man behöll namnet.

Kungen tar farväl av Matinyi

Kung Carl XVI Gustaf var värd för den avgående tanzaniska ambassadören i Sverige, Hans Excellens Mobhare Matinyi, vid en avskedsceremoni på Kungliga slottet i Stockholm den 19 mars 2026.

Under deras korta samtal diskuterade de två ledarna bland annat den fortsatta förstärkningen av samarbetet mellan deras två länder inom sektorer som energi, miljö, jordbruk, turism, infrastruktur, gruvdrift och teknologi.

Kung Gustaf berömde Tanzania för att upprätthålla stabilitet och en obehaglig strävan efter utveckling som är rotad i ambitiös ekonomisk tillväxt trots de många utmaningar som världen i stort står inför.

Ambassadör Matinyi uttryckte sin tacksamhet till kung Gustaf för det enastående samarbete han fick under sin tid i Sverige.

Detta var tredje gången ambassadör Matinyi träffade kung Gustaf sedan hans ankomst till Sverige i maj 2025. Ambassadören hade sin första audiens hos kungen under överlämnandet av sina kreditivbrev den 12 juni 2025, och igen den 9 december 2025.

Tanzanias ambassad

Naturreseptatet Amani

Amani i Tanga-regionen drar till sig alltmer internationell uppmärksamhet, och besökare framhäver dess unika biologiska

mångfald och växande betydelse för ekoturism.

En turist från Nederländerna, Miranda Decker, sa att naturreseptat som Amani håller på att bli viktiga attraktioner globalt och spelar en viktig roll i vetenskaplig forskning om växter, djur, insekter och fåglar.

”Jag har besökt många platser i Tanzania, men Amani-skogsreservatet är verkligen unikt på grund av sin naturliga vegetation. Det har en mängd olika växtarter, insekter, unika grodor och fåglar. Det är ett sant exempel på ett välbevarat naturligt ekosystem”, sa hon.

Hon uppmanade myndigheterna, inklusive Tanzanias skogsvårdsmyndighet, att stärka skyddet av naturliga skogsreservat och noterade att ekoturism får fart och har stark tillväxtpotential.

Nanzia Shedura, senior naturvårdsansvarig och konservator för Amani naturskogsreservat, sa att reservatet grundades 1997 som det första naturskogsreservatet i landet.

Daily News 1/5

Ny ambassadör: Swahiba Mndeme

Mndeme har arbetat länge inom Tanzanias UD. Hon har varit chef för avdelningen för Europa och Amerika inom utrikesministeriet med fokus på Europa.

Hon är inriktad på ekonomiskt och politiskt samarbete, särskilt handel, investeringar och diplomatiska partnerskap.

Daily News 1/5

Cooperation SLU - Tanzania

Representatives from the Tanzania Embassy visited Sveriges Lantbruksuniversitet, SLU on the 25th of February to exchange experiences and ideas in agricultural research, education and capacity development.

Both parties highlighted the long and valuable collaboration between SLU and Tanzanian universities, research institutes and organisations.

The meeting emphasised the importance, and possibilities, of sustaining strong academic partnerships in times of change. The visit concluded with a joint discussion

on how the Embassy and SLU can further strengthen ties, facilitate institutional contacts and support ongoing and future projects. Both parties expressed a shared commitment to advancing agricultural research and innovation that contributes to sustainable development and food systems resilience.

SLU is actively engaged in partnerships with several universities and other organisations in Tanzania. While Sida provides part of the funding, there are also other funders, including research councils.

The long-standing Swedish bilateral research cooperation with Tanzania has included for example agribusiness and sustainable development; sustainable agricultural productivity, processing and value chains to enhance food security in Tanzania; informality and habitation in the context of a changing urban landscape; and alternative urban planning models for small towns in Tanzania.

Currently, SLU and University of Dar es Salaam (UDSM) cooperates for increased research capacity in several areas.

Tanzanias ambassad

Afcon 2027 - Träning i djurparker

Tanzania siktar på att genomföra den mest ikoniska Afrikanska mästerskapen (AFCON) i historien, och premiärminister Dr. Mwigulu Nchemba bekräftar planerna på att integrera elitträningsanläggningar direkt i landets världsberömda nationalparker.

Som en del av landets förberedelser inför fotbollsturneringen 2027, som Tanzania är medvärd för, håller regeringen på att färdigställa en plan för att skapa en träningsmiljö som blandar professionell fotbollsinfrastruktur med landets hisnande naturlandskap.

Målet är att erbjuda besökande trupper en unik tanzanisk upplevelse som fungerar som en hörnsten i turneringens marknadsföringsstrategi.

Daily News 1/5

Latricia Ian Sawe utsågs till Miss World Tanzania för 2026 den 19 april. Hon växte upp i Arusha, ville bli pilot, men studerade sedan företagsekonomi.

Bagamoyos boma

Till de tyskbyggda forten och adminstrativa centren, kallade bomor, är knutet mycket historia. Här om boman i Bagamoyo.

Under 1880-talets "kapplöpning om Afrika" sökte det nybildade Tyska riket kolonier. Staten var initialt tveksam, och privata initiativ fick därför stor betydelse i inledningsskedet. Carl Peters (1856–1918) var en tysk nationalist, jurist och kolonialagitator som blev den centrala personen i den tidiga tyska expansionen i Östafrika.

Under åren 1884–1885 slöt Peters ett stort antal så kallade "skyddsavtal" med lokala hövdingar längs kusten och i inlandet nordväst om Tanga. Peters använde avtalen för att pressa den tyska regeringen att erkänna områdena som tyska intressesfärer. År 1885 utfärdade kejsar Wilhelm I ett officiellt skyddsbrev, ett avgörande steg mot kolonialt styre.

DOAG

Samma år grundades Deutsch-Ostafrikanische Gesellschaft (DOAG) med Carl Peters som ledande person. DOAG expanderade mycket hastigt och hade stora problem med att rekrytera lämplig personal. DOAG hade brist på pengar och dålig kunskap om landet. DOAG misskötte sig och motståndet mot kolonialisering ledde till Abushiriupproret 1888–1890. Tysk militär ingrep och 1891 tog staten över och Tyska östafrika blev en formell statlig koloni.

Ordet Boma kommer från swahili, med ursprunglig betydelse av inhägnad, befäst plats, boskapsfälla eller skyddad gård. Numera även som boställe. De är vanligt att man säger att man går till Boman, dvs att har ärende till en myndighet.

Bagamoyo-Tanga-Dar es Salaam

År 1886 baserades DOAG i Bagamoyo som var huvudorten på kusten. Kustremen- san ingick i Sultanatet Zanzibar och Bagamoyo ligger mitt emot Zanzibar. Men eftersom Bagamoyo saknar hamn för modern sjöfart föredrog tyskarna Tanga med bättre hamnmöjligheter och därifrån utgick den tyska expansionen i inlandet.

Tanga var tänkt som huvudstad och där byggdes en hel del representativa byggnader. På nätet finns många tyska vykort och en stor del av dessa är från Tanga.

Men 1891 beslöts att Dar es Salaam skulle bli huvudstad. Där ligger mer centralt på kusten och har ännu bättre hamn än Tanga. Och där fanns också mer utrymme för en stad. En plats för expansion och långsiktig utveckling.

Dar es Salaam grundades av Sultan Seyyid Majid 1862. Han lät lägga ut kvarter och bygga ett residens, "Official hotel" och andra byggnader. Men vid Majids död 1870 övergavs staden i stort sett.

Bagamoyo

Bagamoyo var terminal för en mycket omfattande karavantrafik till det inre av Afrika runt de stora sjöarna. Det stora tullhuset och rester av ett stort lager på stranden vittnar om handelns stora omfattning.

År 1888 slöt DOAG ett kontrakt med Zanzibars sultan, Seyyid Khalifa, vilket gav sällskapet tillgång till kustregionen.

Stora delar av Bagamoyo brändes ner 1889 under Bushir-upproret. Den tyska regeringen kände sig då tvungen att stödja DOAG och instruerade Hermann von Wissmann att slå ner upproret.

Wissman utsågs till rikskommissarie 1888 och var då både högsta civila administratör och högsta militära befälhavare. I oktober 1890 fick tyskarna officiella markrättigheter från sultanen av Zanzibar för fyra miljoner mark. Wissman genomförde övergången från bolagsstyre till statlig koloni. Våren 1891 blev Tyska Östafrika formellt en koloni och Wissman ersattes av guvernör von Soden.

Wissman återkom som guvernör guvernör 1895–1896.

Under en övergångsperiod från början av 1891 till början av 1892 blir Bagamoyo säte för den kejsarliga guvernören och därmed säte för de få centrala myndigheterna.

Boman i Bagamoyo

En imponeraden distriktskontorsbyggnad, som påbörjades 1894, togs i bruk den 1 december 1897.

En rymlig entréhall och vestibul betjänade den lokala domstolen (shaurisalen). På bottenvåningen, till höger, fanns distrikts-

Vykort med Bagamoyos boma på 1890-talet, med Wissmanmonumentet t.v.

kontorets kontor, till vänster kassörskontoret, apoteket och förråden för medicinförnödenheter. Båda flyglarna var omgivna av kök. På övervåningen fanns två samlingsrum för tjänstemän och yngre tjänstemän, en lägenhet för gifta tjänstemän och flera ungarlarum. De två flankerande tornen inrymde vattentankar.

Mellan bygganden och stranden fanns ett stort monument över de fallna av Wissmanns trupper. Det togs bort i slutet på 40-talet.

Boman i Bagamoyo är inte en fästning. Militären hade ett separat högkvarter, ofta kallat The old boma eller Fortet, byggt av araber.

Världsarv

I början på 2000-talet arbetade Sveriges ambassadör i Tanzania Sten Rylander och Per Wästberg för att Bagamoyo och slavarutten till Tanganyikasjön skulle inkluderas i UNESCO:s världsarvslista. Sida, Lunds universitet mfl var också inblandade.

Vid UNESCO:s 34:e generalkonferens i oktober 2007 i Genève kampanjade Tanzanias president för skapandet av två nya UNESCO-världsarv, Dels "Östafrikansk slav- och handelsväg", från de stora sjöarna till Zanzibar, och dels "Vägen till självständighet", som skulle etableras i södra Afrika och även inkludera Bagamoyo som utgångspunkt för befrielsekampen i Moçambique (det var här Frelimo under Samora Machel hade sitt högkvarter i i många år).

Men eftersom detta initiativ bara halvhjärtat genomfördes av den tanzaniska sidan under de följande åren, är det pausat till idag. Det är ett stort och komplext projekt och många byggnader är i dåligt skick, det blir dyrt att genomföra.

Lars Asker

Boman som den ser ut idag. Den togs i bruk som tyskarnas administrationsbyggnad i december 1887. Här från havssidan. Foto: Åke Abrahamsson.